

Põltsamaa valla arengukava 2040 koostamine

Elanike küsitluse kokkuvõte

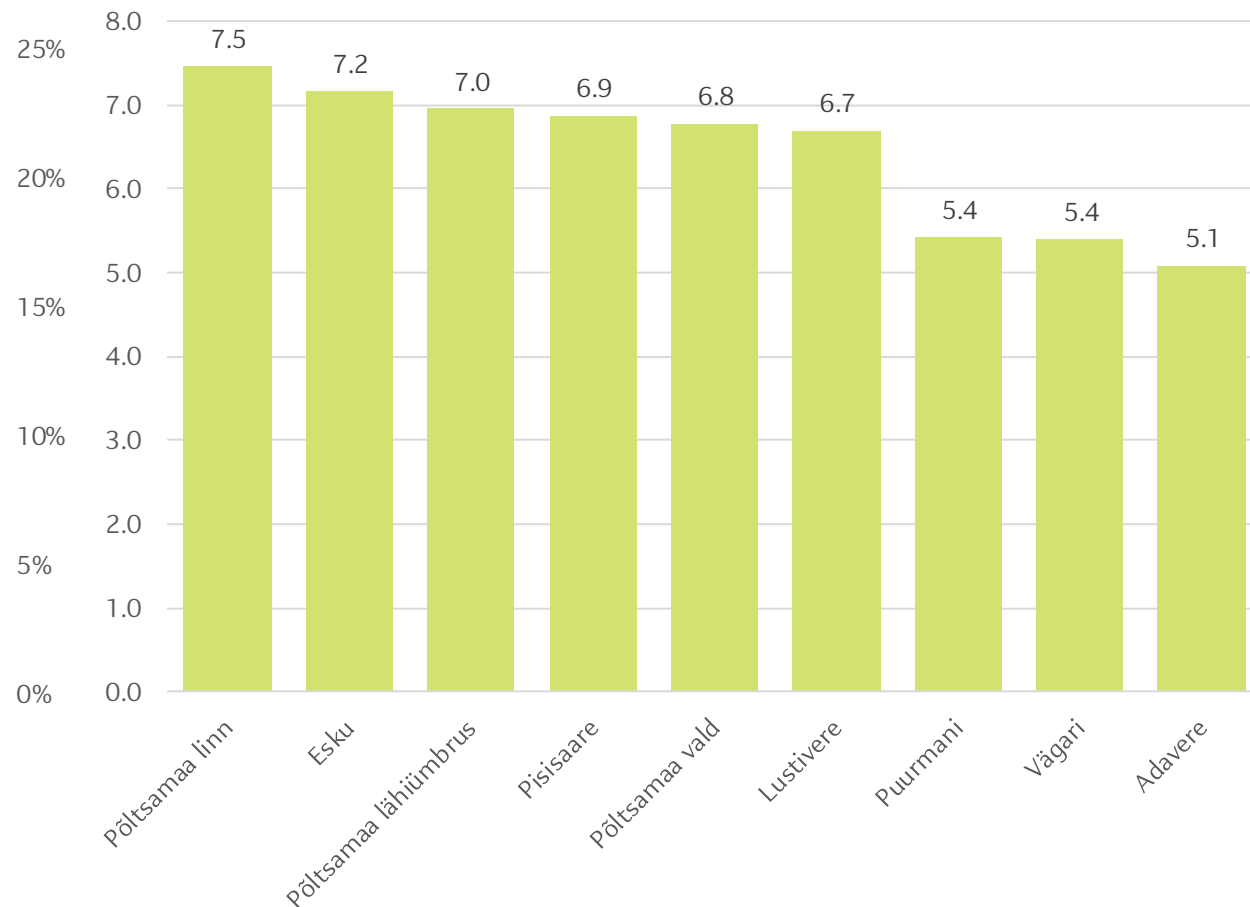
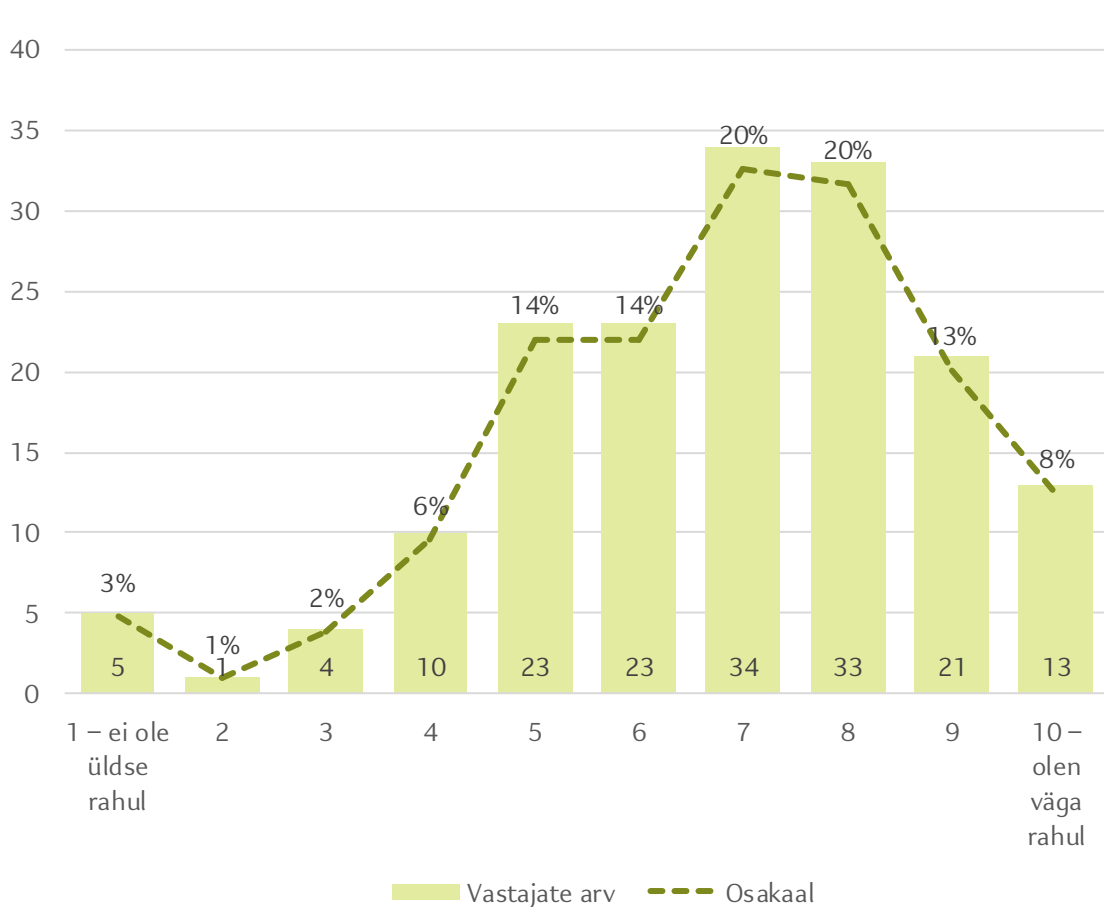
September 2026

Vastajate profiil

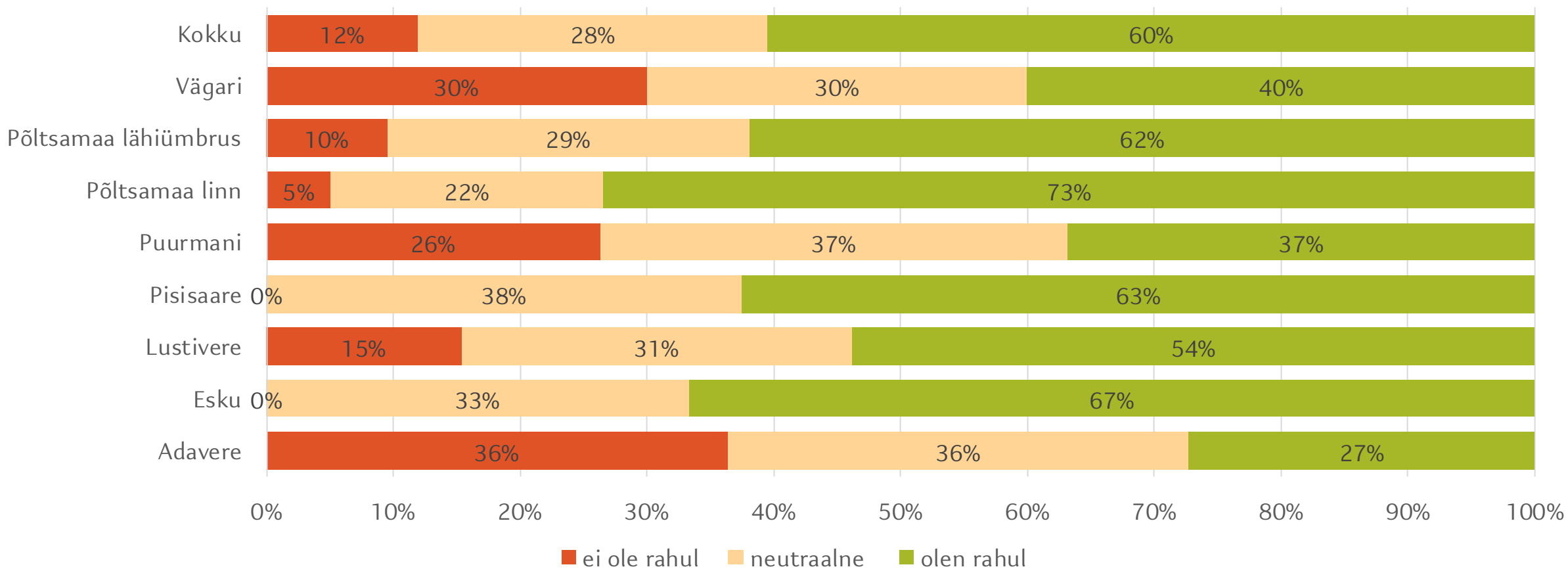
Kant	Vastajate arv	Osakaal vastajatest	Osakaal rahvastikust	Rahvaarv 2026	Vastajate osakaal rahvastikust
Adavere	11	7%	8%	680	1,6%
Esku	6	4%	7%	642	0,9%
Lustivere	13	8%	8%	691	1,9%
Pisisaare	8	5%	7%	638	1,3%
Puurmani	19	11%	11%	1003	1,9%
Põltsamaa linn	79	47%	41%	3641	2,2%
Põltsamaa lähiümbrus	21	13%	13%	1181	1,8%
Vägari	10	6%	4%	375	2,7%
Kokku	167	100%	100%	8851	1,9%

Vanusrühm	Vastajate arv	Osakaal vastajatest
kuni 17	22	13%
18-24	8	5%
25-34	22	13%
35-44	37	22%
45-54	38	23%
55-64	27	16%
65-74	11	7%
75 või vanem	2	1%
Kokku	167	100%

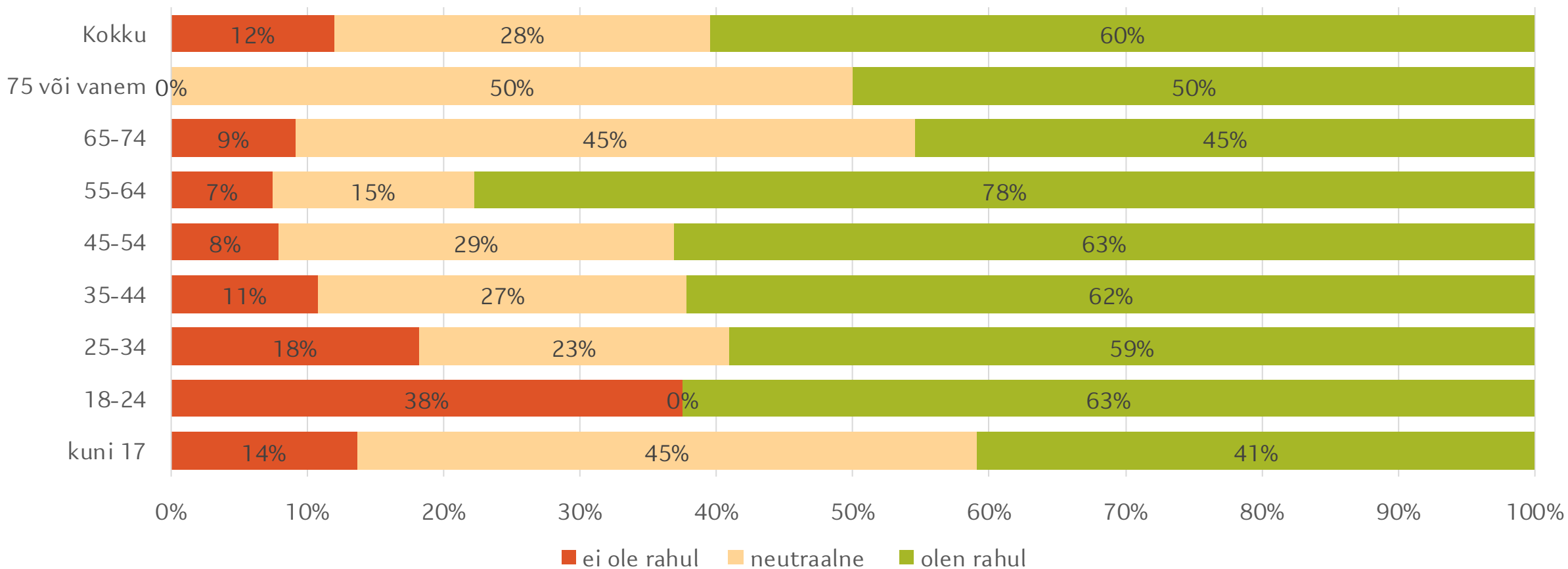
Kuivõrd rahul olete Põltsamaa valla senise arenguga?

Kuivõrd rahul olete Põltsamaa valla senise arenguga?

Kuivõrd rahul olete Põltsamaa valla senise arenguga?

Mida on Põltsamaa vallas tehtud hästi?

1. Põltsamaa lossikompleksi arendamine turismiobjektina ja renoveerimine
2. Põltsamaa jõeäärne promenaad ja jõe ümbrus, sh jalutusvõimalused ja puhkealasd.
3. Kergliiklusteede rajamine ja liikumisvõimaluste parandamine eri piirkondades.
4. Põltsamaa linnaruumi arendamine –keskväljak, Turutänav, linnaruumi üldilme paranemine.
5. Ranna- ja ujumisalade korrastamine
6. Haljastus ja heakord –haljasalad, lilleilu, puhas ja hooldatud linnapilt Põltsamaal.
7. Uue lasteaia ehitus Põltsamaale
8. Hariduslinnak ja haridusvaldkonna arendused –hariduslinnak, koolide säilitamine ja hariduse areng.
9. Kuningamäe arendus ning spordi- ja vabaaja võimalused
10. Ujula / SPA rajamise kavandamine
11. Puurmani piirkonna arendused –Puurmani bussijaam ja keskuse uuendamine, heakord ja Mõisakooli säilimine

Mida oleks saanud Põltsamaa vallas teha paremini?

1. **Kergliiklusteed ja kõnniteed** –rohkem kergliiklusteid, eriti ühendusi Põltsamaa linna ja väiksemate asulate vahel, kõnniteede korrashoid ja talihoolus.
2. **Valla äärealade ja väiksemate asulate märkamine** –rõhutati, et areng ei tohiks koonduda ainult Põltsamaa linna; rohkem tähelepanu oodatakse ka kaugematele piirkondadele.
3. **Kommunikatsioon, kaasamine ja läbipaistvus** –parem suhtlus elanikega, ausam ja läbipaistvam juhtimine, otsuste selgitamine ning kogukondade varasem ja sisulisem kaasamine.
4. **Poliitiline kultuur ja koostöö** –kritiseeriti vastandumist, avalikku „poriloopimist”, poliitilist kemplemist ja vähest koostöövalmidust valla juhtimises.
5. **Haridus ja koolid**–haridusreform, väikekoolide hoidmine, hoonete remont, koolide sisekliima ja hariduse kvaliteet.
6. **Noorte tegevused ja huviharidus** –vajadus rohkemate noorteürituste, huviringide, sportimis- ja ajaveetmise võimaluste järele, sh väljaspool Põltsamaa linna.
7. **Teede, kruusateede ja tänavate korrashoid** –teede halb seisukord, kõrvalteede hooldus, tolmutõrje ja aukude parandamine.
8. **Heakord, haljastus ja avalike alade hooldus** –järjepidevam parkide, promenaadi, veekogude, kalmistute, mänguväljakute ja haljasalade korrashoid üle kogu valla.
9. **Ühistransport ja bussiühendused** –vajadus parem bussiliikluse, paremini klappivate sõiduaegade ja paremate ühenduste järele väiksemate asulate vahel.
10. **Elamispinnad, korterid ja noorte perede võimalused** – mainiti korterite puudust, uute elamispindade vajadust, kortermajade rajamist või renoveerimist ning noortele peredele sobivaid võimalusi.
11. **Töökohtade, ettevõtluse ja tööstusalade arendamine** –rohkem töökohti, ettevõtluse arendamist, investeringute kaasamist ja tööstusalade paremat väljaarendamist.
12. **Kultuurielu, üritused ja info koondamine** – sagedased olid märkused kultuurikorralduse, ürituste vähesuse või ebaühtlase jaotumise, kultuurikeskuse juhtimise ning ürituste info parema levitamise kohta.

Mis on esimene asi, mis Teile pähe tuleb seoses sõnapaariga „Põltsamaa vald“? 1

1. **Kodu ja kodukant** – kõige sagedamini seostub Põltsamaa vald vastajatele kodu, koduvalla, kodukandi, juurte ja isikliku kuuluvustundega. Paljud vastused olid lühidalt „Kodu“, „Minu kodu“, „Kodukant“ või „Oma kodu“.
2. **Põltsamaa loss ja lossikompleks** – väga tugevalt kerkib esile loss, lossihoov, muuseum ja lossiga seotud võimalused. Loss on üks valla kõige selgemaid sümboleid.
3. **Roosisaar, roosiaed ja roosid** – sagedasti nimetati Roosisaart, roosiaeda, roose ning roosidega seotud kuvandit. See on vastajate jaoks üks tuntavamaid ja positiivsemaid maamärke.
4. **Jõgi ja jõeäärne keskkond** – Põltsamaa jõgi, jõeäärne jalutusala, sillad, rand ja rannaala moodustavad olulise osa sellest, kuidas valda tajutakse.
5. **Ilus, kaunis ja hoolitsetud elukeskkond** – paljud vastajad kirjeldasid valda või Põltsamaa linna ilusana, kaunina, rohelisena, hubasena ja hoolitsetud linnaruumina.
6. **Rahulik ja mõnus paik elamiseks** – kordusid märksõnad nagu rahulik elu, turvalisus, väikelinna elu, hea koht elamiseks ning sobiv paik laste kasvatamiseks.

Mis on esimene asi, mis Teile pähe tuleb seoses sõnapaariga „Põltsamaa vald”? 2

1. **Ajalugu, pärand ja mõisad** – lisaks Põltsamaa lossile seostati valda Liivimaa pealinna kuvandi, rikka ajaloo, Puurmani lossi, Pajusi, Lustivere ja teiste mõisate ning kohaliku pärandiga.
2. **Põltsamaa linn kui valla kese** – mitmes vastuses seostus „Põltsamaa vald” eeskätt Põltsamaa linnaga. Mõne vastaja jaoks tähendab vald sisuliselt linna, samas kui kaugemad piirkonnad jäävad vähem nähtavaks.
3. **Areng ja uuendused** – osa vastajaid tõi esile arenemise, uuendused, uuenenud linnaruumi, hariduslinnaku, Kuningamäe ja atraktiivsemaks muutumise.
4. **Tuntud sümbolid ja tooted** – vastustes esinesid ka Põltsamaa sinep, vein, Felix, vapp ning loosungid nagu „Põltsamaa on põnev” või „Põltsamaal on põnev”.
5. **Poliitilised pinged ja võimuvõitlus** – osa vastajaid seostas valda esmalt vallajuhtimise, sisepingete, vastasseisu, poliitilise kemplemise või kehva koostöökultuuriga.
6. **Ääremaastumine, töökohtade ja ühenduste puudus** – negatiivsemates vastustes nimetati ääremaastumist, hääbumist, töökohtade vähesust, hajaasustuse raskusi, puudulikke kergliiklusteid ja kaugemate piirkondade unarusse jäämist.

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Adaveres kandis?

- **Adavere–Põltsamaa kergliiklustee rajamine** – kõige sagedamini nimetati vajadust kergliiklustee järele Adavere ja Põltsamaa vahel, et parandada turvalist liikumist ja ühendust vallakeskusega.
- **Ohtlike ja kuivanud puude eemaldamine** – korduvalt rõhutati, et Adavere pargis, teeäärtes ning eriti kooli ja lasteaia ümbruses tuleks eemaldada kuivanud ja ohtlikud puud.
- **Kooli ja lasteaia säilitamine ning arendamine** – mitmed vastajad pidasid oluliseks, et Adaveres jätkuks kooli ja lasteaia tegevus kodulähedase haridusvõimalusena.
- **Lasteaia mänguala ja mänguväljaku uuendamine** – esile tõusis vajadus turvalisema ja kaasaegsema lasteaia mänguala ning üldisemalt paremate laste mänguväljakute järele.
- **Avalik mänguväljak ja noorte tegevusvõimalused** – sooviti suuremat mänguväljakut, mis ei asuks ainult lasteaia territooriumil, ning tegevusvõimalusi ka suurematele lastele ja noortele.
- **Teede hooldus ja külavaheteede korrashoid** – vastustes mainiti teede seisukorda, kevadist puhastust, lumelükkamist, libedusetõrjet, teeäärte hooldust ning kruusa- ja külavaheteede paremat korrashoidu.
- **Tolmutõrje ja teeäärte probleemide lahendamine** – eraldi toodi välja vajadus järjepidevama tolmutõrje järele külavaheteedel, eriti seal, kus liiguvad rasked põllumajandusmasinad.
- **Adavere pargi ja mõisapargi hooldus** – sooviti pargi paremat hooldust, niitmist ja korrastamist ning ohtlike puude probleemi lahendamist.
- **Koolimaja ja võimla ümbruse kõnniteede kordategemine** – mainiti, et koolimaja ja võimla juurde viivad kõnniteed on halvas seisus ning piirkond võiks olla kaasaegsem ja esinduslikum.
- **Uus või parem kauplus Adaverre** – ühe olulise ootustena nimetati tingimuste loomist uue, näiteks Coopi kaupluse rajamiseks.
- **Kultuuri- ja kogukonnaelu elavdamine** – sooviti Adavere mõisasaali suuremat kasutamist kultuurisündmusteks ning rohkem põnevaid üritusi lastele.
- **Elamispinnad ja kogukonda toetavad projektid** – esile tõusid elamispindade rajamine ning tegevused, mis aitaksid inimestel piirkonda elama jääda või sinna tulla.

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Esku kandis?

- **Esku–Põltsamaa kergliiklustee valgustus** – kõige selgemalt toodi välja vajadus panna valgustid Esku–Põltsamaa kergliiklusteele, et liikumine oleks turvalisem ka pimedal ajal.
- **Jalgpalliväljaku hooldamine** – sooviti, et kohalik jalgpalliväljak oleks paremini hooldatud ja kasutuskõlblik.
- **Puude korrastamine ja sobimatute puude eemaldamine** – mainiti vajadust eemaldada koledaid või häirivaid puid ning parandada üldist visuaalset heakorda.
- **Küla üldine korrastamine** – vastustest tuli esile soov, et Esku küla tervikuna oleks korrastatud ja paremini hooldatud.
- **Korterite kütteprobleemide lahendamine** – nimetati korterite soojendusega seotud muresid, mis vajaksid tähelepanu.
- **Kortermajade värvimine ja välisilme parandamine** – sooviti kortermajade uuendamist, sh värvimist, et parandada elamute välisilmet.
- **Kergliiklustee Võhma ristist Võisikule** – ühe ettepanekuna nimetati kergliiklustee rajamist Võhma ristist Võisikule, eriti seoses Võisiku hooldekodu taasavamisega.
- **Liiklusturvalisuse parandamine külas** – vastustes tõusis esile vajadus muuta liiklus külas turvalisemaks.
- **Müraprobleemide vähendamine** – eraldi mainiti õhtust mootorrataste müra, mida peetakse häirivaks ja millele oodatakse lahendust.
- **Niitmine ja haljasalade hooldus** – lühidalt, kuid selgelt nimetati vajadust niita ja hooldada avalikke alasid.
- **Parem koostöö kogukonna ja lasteaia töötajate vahel** – sooviti normaalsemat koostööd kogukonna ja lasteaia vahel.
- **Kogukonnamaja laiem kasutamine külaelanikele** – vastustes toodi välja, et kogukonnamaja võiks olla kasutatav ka külaelanikele, mitte ainult lasteaiale.

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Lustivere kandis?

- **Lustivere–Põltsamaa kergliiklustee rajamine** – kõige sagedamini ja kõige tugevamalt nimetati vajadust kergliiklustee või kõnnitee järele Lustivere ja Põltsamaa vahel, et parandada turvalist igapäevaliikumist, sportimisvõimalusi ja ühendust vallakeskusega.
- **Kergliiklusteede ühendused ka teistesse suundadesse** – lisaks Põltsamaa suunale sooviti jalgratta- ja jalakäijate teid Sulustverre, Kalikülla ning teistesse lähiküladesse. Eraldi mainiti Lustivere–Sulustvere lõiku.
- **Ohtliku sõidutee ja liiklustravalisuse parandamine** – vastustes rõhutati, et praegused teelõigud on jalakäijatele ja ratturitele ohtlikud, sh kurviline osa Tallinn–Tartu maantee lähedal ning kaldus Lustivere–Sulustvere tee.
- **Kooli ja lasteaia säilitamine** – mitmed vastajad pidasid väga oluliseks, et Lustivere kooli ja lasteaia töö jätkuks ning kodulähedane haridus jääks piirkonda alles.
- **Lustivere kooli-/lasteaia remont** – eraldi toodi välja, et kooli- ja lasteaia vajab hädasti väliremonti ning hoone korrastamist.
- **Kooli ümbruse arendamine** – sooviti parendada koolimaja ümbrust, sh rajada mini-arena juurde varjualune õuetundideks ning sillutada pargitee kultuurimaja juurest koolimajani.
- **Lustivere paisjärve ja järveümbruse korrastamine** – nimetati vajadust puhastada veekogu veetaimedest, korrastada kaldad ja ümbrus ning muuta järveala paremini kasutatavaks.
- **Korraliku rannaala rajamine Lustivere järve äärde** – sooviti liivaranda, laugjat pääsu vette ning pinke, kus saaks istuda ja järve ilu nautida.
- **Teede parendamine ja asfalteerimine** – vastustes mainiti üldist teede parandamist ning konkreetsemalt Lustivere–Pudivere tee asfalteerimist.
- **Ühistranspordi võimaluste parandamine** – esile tõusis vajadus parema ühistranspordi järele, sh ühendused ka nädalavahetustel, näiteks pühapäeva õhtuti.
- **Noortesse ja huvitegevusse panustamine** – sooviti, et noortesse rohkem panustataks ning huvitegevus oleks mitte ainult olemas, vaid ka reaalselt ligipääsetav, sh transpordi mõttes.
- **Kultuuri- ja kogukonnaelu arendamine** – mainiti Lustivere kultuurimaja sidumist laiemalt Põltsamaa kultuurimajaga, ühtsemat kultuuriplaneerimist ning kultuurielu toomist Lustiverre

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Pisisaare kandis?

- **Bussiühenduse parandamine Põltsamaa linnaga** – vastustes nimetati vajadust parema ühistranspordi järele, et Pisisaare kandist oleks lihtsam Põltsamaa linna liikuda.
- **Bussipeatuste lisamine** – eraldi toodi välja, et piirkonda võiks ehitada juurde rohkem bussipeatusi.
- **Kergliiklustee Kalana–Põltsamaa suunal** – olulisena nimetati kergliiklustee rajamist Kalana ja Põltsamaa vahele, sest karjääriveokite, jalgratturite ja jalakäijate koosliikumine ei tundu turvaline.
- **Kruusateede asfalteerimine külades** – sooviti, et külade kruusateed muudetaks asfaltteedeks.
- **Teede korrashoid ja parandamine** – mitmes vastuses rõhutati üldisemalt, et teed tuleb korda teha.
- **Karjääride lähistel teede puhtuse tagamine** – eraldi mainiti vajadust hoida teed puhtad karjääride ümbruses.
- **Liikluskultuuri parandamine** – lühidalt, kuid selgelt toodi välja vajadus parema liikluskultuuri järele.
- **Valgustuse parandamine** – vastustes nimetati vajadust parema või täiendava valgustuse järele.
- **Noorsootöö toomine Pisisaarde** – sooviti mobiilset noorsootööd ka Pisisaare piirkonda, kasutades näiteks osaliselt tühjana seisvaid vana koolimaja ruume.
- **Laste spordiringide korraldamine kohapeal** – kohaliku spordikeskuse olemasolu võiks paremini ära kasutada ning lastele võiks spordiringe korraldada ka kohapeal.
- **Paala 1 hoone kasutusse võtmine** – vastustes rõhutati, et Paala 1 ei tohiks tühjalt seista.
- **Parem internetilevi maapiirkondades** – esile tõusis vajadus parandada internetiühendust maakohtades.

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Puurmani kandis?

- **Puurmani-Kursi kergliiklustee rajamine** – kõige sagedamini nimetati kergliiklustee vajadust Puurmani ja Kursi vahel, sh Kursi kiriku ja kalmistuni. Sooviti ka valgustust ning kergliikluse paremat soodustamist Puurmanist välja liikudes.
- **Kergliiklusteede üldine arendamine** – lisaks Kursi suunale sooviti rohkem kergliiklusteid laiemalt, et lastel ja täiskasvanutel oleks turvalisem liikuda ning kujuneksid tervislikud liikumisharjumused.
- **Puurmani kooli ja lasteaia säilitamine** – mitmed vastajad pidasid oluliseks, et Puurmani mõisakool, kool ja lasteaed jääksid alles ning toimiksid piirkonna elujõulisuse tugipunktidenä.
- **Koolihoone ja kooli ümbruse korrastamine** – esile tõusid kooli välisfassaadi korrastamine, mänguväljakute värskendamine ning kooli ja lasteaia juurde kuuluva taristu uuendamine.
- **Puurmani staadioni uuendamine** – korduvalt nimetati staadionit: sooviti selle paremat seisukorda, uuendamist ning ka kõvakatte rajamist.
- **Pargi ja mõisapargi korrastamine** – vastustes mainiti Puurmani pargi korrastamist, mõisapargi puude uuendamist, pargipuude hooldust ning üldist avaliku ruumi parandamist.
- **Pedja jõe ja jõeäärsete alade korrastamine** – sooviti Pedja jõe puhastamist, kallasraja vabastamist kuivanud puudest, ujumiskohtade korrastamist ning jõe äärde ligipääsu parandamist.
- **Puurmani tammi remont ja veerežiimi parandamine** – eraldi tõusis esile tammi remont, et kevadise suurvee ajal oleks võimalik vett paremini juhtida ja jõesängi looduslikult puhastada.
- **Kalmistu ja Kursi surnuaia korrashoid** – mitmes vastuses sooviti kalmistuvahi ametikoha taastamist ning Kursi kalmistu/surnuaia heakorra parandamist.
- **Teede korrashoid, tolmuva kate ja vastutus lõhutud teede eest** – nimetati teede kordategemist, Laasme tee tolmuva kate ning paremat järelevalvet olukordades, kus ettevõtted või rasketehnika teid kahjustavad.
- **Elamute ja töökohtade loomine** – sooviti uusi elamuid, noorte perede piirkonda meelitamist ning töökohtade loomist, et tugevdada Puurmani kandi püsijäämist.
- **Kultuuri, kogukonnaelu ja turunduse arendamine** – esile tõusid rahvamaja tööle saamine, kultuurimajja panustamine, Puurmani lossi tugevam turundamine ning Puurmani kui kauni ja Tartu-lähedase koha tutvustamine.

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Põltsamaa linnas?

- **Ujula / SPA / Kuningamäe spordikompleksi lõpuleviimine** – kõige sagedamini nimetati ujulat, ujula ehitust, SPA-d ning Kuningamäe ujula- ja spordikompleksi valmimist.
- **Koolimajade korrastamine ja kaasaegne õppekeskkond** – palju vastuseid puudutas Lille tänava koolimaja, koolimajade renoveerimist, uue koolimaja või gümnaasiumihoone ehitamist ning põhikooli ja gümnaasiumi õppetingimusi.
- **Teede, tänavate ja kõnniteede kordategemine** – kordusid soovid parandada linna teid ja tänavaid, uuendada teekatteid, hooldada teid talvel paremini ning muuta kõnniteed kasutajasõbralikumaks.
- **Kergliiklusteed, valgustus ja turvaline liikumine** – esile tõusis kergliiklusteede võrgustiku laiendamine, olemasolevate teede parandamine, valgustuse lisamine ning ühendused näiteks Lustivere, Adavere ja Võisiku suunal.
- **Linnaruumi, parkide ja haljasalade hooldus** – paljud vastajad soovisid paremat heakorda: haljasalade hooldust, parkide niitmist, Sõpruse pargi korrastamist, prügikaste, pinke ning seniste arenduste hoidmist heas korras.
- **Jõeäärse ala ja kallasraja edasiarendamine** – mitmel korral mainiti Põltsamaa jõe puhastamist, kallasraja korrashoidu ning jõeäärse ala arendamist haigla juurest kuni endise ametikoolini.
- **Vanade ja lagunevate hoonete kordategemine või kasutuselevõtt** – väga selgelt tõusid esile kinomaja, Paala maja, endine muusikakooli hoone, vanad kesklinna majad, vana telegraafimaja ja teised korrastamata kinnistud.
- **Elamispiinnad ja noorte perede võimalused** – vastajad soovivad uusi kortermaju, üürikortereid, noortele peredele sobivaid krunte ja elamispindu, et inimesed saaksid Põltsamaale elama tulla või tagasi pöörduda.
- **Ettevõtlus, töökohad ja äripinnad** – esile tõusis vajadus kaasaegsete äripindade, tööstuspargi arendamise, ettevõtjate kaasamise ja uute töökohtade loomise järele.
- **Spordi- ja vabaajavõimaluste laiendamine** – peale ujula mainiti jõusaali, 24/7 treeningvõimalusi, spordikeskust, staadioni, tennise- ja kergejõustikuvõimalusi, Kuningamäe arendamist ning noortele mõeldud sõidu- või ringrada.
- **Kultuur, meelelahutus ja ürituste info** – korduvalt sooviti rohkem üritusi, meelelahutust, kultuurisündmusi lastele ja täiskasvanutele ning ühtset platvormi huvitegevuste ja sündmuste info koondamiseks.
- **Turism, majutus ja linna turundamine** – vastustes rõhutati vajadust arendada turismi, majutust ja hotelli võimalusi, siduda loss, park, Kuningamäe ja muud vaatamisväärsused tervikuks ning turundada Põltsamaad nii külastus- kui elukohana.

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Põltsamaa lähiümbruses?

- **Kergliiklusteede rajamine ja ühenduste parandamine** – kõige sagedamini nimetati kergliiklusteid, eriti ühendusi Kamarisse, Väike-Kamarisse, Jõgeva maantee või Kalana maantee äärde ning Lustivere–Põltsamaa suunal.
- **Kamari ja Väike-Kamari ühenduse parandamine** – korduvalt toodi välja vajadus kergliiklustee või kõnnitee järele Kamari alevikust Väike-Kamari bussipeatuseni ning Väike-Kamarist Kamarini.
- **Teede seisukorra parandamine** – palju mainiti viletsaid kruusateid, teekatte uuendamist, kruusateede tõstmist ja paremat üldist teehooldust.
- **Tolmuvabad kruusateed** – eraldi sooviti, et kruusateed muudetaks päriselt tolmuvabaks ning lahendused kestaksid kauem kui vaid mõni päev.
- **Kõnniteede ja kergliiklusteede hooldus** – nimetati kõnniteekatte parandamist, kergliiklusteede äärealade hooldust ning talvist ligipääsu kergliiklusteedele.
- **Talvine lumehooldus ja ligipääsud** – vastustes rõhutati, et teeotsad, kortermajade ligipääsud ja kergliiklusteede ühendused tuleks talvel korralikult lahti lükata.
- **Veekogude ja jõe-/järvealade korrastamine** – esile tõusid järvede ja jõgede puhastamine, sh Kamari järve niitmine ja veekogude hooldus.
- **Heakord, võsa ja vanade hoonete korrastamine** – sooviti padrikuks kasvanud maa-alade, teeäärte okste ja võsa hooldamist, vanade majade lammutamist ning mahajäetud kutsekooli ümbruse korrastamist.
- **Bussipeatused ja ühistranspordi kasutusmugavus** – mainiti uut bussipeatust Kamarisse, moodsamaid bussiootepaviljone ning Puhu risti parkimiskorraldust, et ühistransporti oleks mugavam kasutada.
- **Lossikompleksi ja linnaruumi edasine arendamine** – nimetati lossiaknaid, muuseumi katuse osi, lossikompleksi tulusamat kasutamist ning kesklinna isikupärasemat kujundamist.
- **Avalikud teenused, kogukonnaruum ja vaba aeg** – vastustes tõusid esile spa-ujula valmimine, kino, aastaringne avalik saun, Perepesa ning rohkem prügikaste.
- **Kogukondade, väiketootjate ja MTÜde toetamine** – sooviti paremat koostööd külaseltsidega, rohkem panustamist küladesse, väiketootjate turustamisvõimaluste lihtsustamist ning selgemat ülevaadet valla toetatud MTÜde ja sihtasutuste rahakasutusest

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Vägari kandis?

- **Kergliiklusteede rajamine ja arendamine** – kõige sagedamini mainiti kergliiklusteid, sh ühendusi Vägari–Kõpu, Aidu–järv, Aidu–Kõpu veehoidla, Põltsamaa–Vägari ning laiemalt väiksemate asulate ja keskuse vahel.
- **Aidu järve ja Kõpu veehoidla arendamine** – mitmes vastuses nimetati Aidu järve, Kõpu veehoidlat, rannaala uuendamist, kõrkjatest puhastamist, liivaranna korrastamist ja võsa pealekasvu piiramist.
- **Teede ja külavaheteede korrashoid** – esile tõusis vajadus teha korda külateed, parandada teeolusid ning rajada või korrastada asfalditeid, näiteks Kõpu – Tapiku suunal.
- **Bussipeatused ja ühistranspordi taristu** – vastustes sooviti bussijaamade ja peatuste ümberkorraldamist, uue bussijaama rajamist, Kõpu bussipeatust veehoidla juurde ning valgustust bussipeatuse juurde.
- **Õpilasliinid ja koolibuss** – olulisena nimetati turvalist koolibussi ning õpilasliini tagamist Põltsamaale ja tagasi, et lapsed jõuaksid kooli õigeaks ajaks ja turvaliselt.
- **Heakord ja ohtlike hoonete likvideerimine** – mainiti heakorrale suurema tähelepanu pööramist ning elamiskõlbmatute ja ohtlike majade lammutamist.
- **Laste ja noorte tegevusvõimalused** – sooviti lastele vaba aja veetmise võimalusi ning väikeste lasteaedade laste huvihariduse toetamist võrdsete võimaluste tagamiseks.
- **Aidu kogukonnaalgatused ja talgud** – esile tõusis Aidu järve talgute korraldamine ning vajadus kohalike eestvedajate, sh noorte aktiivsete inimeste järele.
- **Aidu Võidualtari korrastamine** – eraldi nimetati Aidu Võidualtari tulesüsteemi kaasajastamist.
- **Prügikorraldus** – ühe teemana tõusis esile vajadus parandada piirkonna prügikorraldust.
- **Internetiühendus kogukonnategevuseks** – vastustes mainiti Tapiku Külade Seltsile internetiühenduse võimaldamist.
- **Välijõusaal ja sportimisvõimalused** – ühe ettepanekuna nimetati välijõusaali rajamist, mis toetaks kohalikke liikumis- ja vabaajavõimalusi

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Põltsamaa vallas tervikuna? 1

1. **Kergliiklusteed ja turvaline liikumine** – enam kergliiklusteid, eriti ühendusi Põltsamaa, Lustivere, Adavere, Aidu, Jõgeva, Puurmani ja väiksemate asulate vahel.
2. **Ujula / spa rajamine**
3. **Teede korrashoid ja parandamine** - kohalike teede, kruusateede, tänavate, talihoolduse ja tolmuwabade teede vajadus.
4. **Koolide ja haridusvõrgu arendamine** - koolide renoveerimine, koolikeskkonna kaasajastamine, hariduse kvaliteet, väikekoolide hoidmine ja koolivõrgu ülevaatamine.
5. **Laste ja noorte huvitegevus** - rohkem tegevusi, huviringe, noortetööd, vaba aja veetmise kohti ning tuge laste ja noorte arenguvõimalustele.
6. **Väiksemate külade ja piirkondade toetamine** - et tähelepanu ei koonduks ainult Põltsamaa linnale, vaid ka küladele ja äärealadele.
7. **Ühistransport ja bussiühendused** - paremad bussiühendused, bussipeatused ja paviljonid, valgustus ning ühendused vallakeskuse ja naaberpiirkondadega.
8. **Töökohad, ettevõtlus ja tööstus** - uued töökohad, ettevõtluse toetamine, tööstuspargi arendamine, tootmispinnad ja ettevõtete valda meelitamine.

Mida tuleks järgnevatel aastatel kindlasti ära teha Põltsamaa vallas tervikuna? 2

9. **Elamispinnad, krundid ja noorte perede toetamine** - korterid noortele, uued elamurajoonid, krundid, üürikorterite turg ja peredele sobiv elukeskkond.
10. **Juhtimine, rahaasjad ja poliitiline koostöö** - parem juhtimine, valla rahaasjade korrastamine, ametnike arvu või kvaliteedi ülevaatamine ning vähem poliitilist kemplemist.
11. **Kaasamine, kommunikatsioon ja elanike kuulamine** - avatud juhtimine, elanike soovide kuulamine, parem info jagamine ja ühtne infoplatvormi.
12. **Kultuur, üritused ja kogukonnatunne** - rohkem üritusi, suurürituste jätkamine, kogukondade ühendamine ning küladevahelised ühistegevused.
13. **Sportimis- ja liikumisvõimalused** - jõusaal, spordihall, terviserajad, discgolfirajad ja muud liikumisvõimalused.
14. **Turvalisus ja avalik kord** - turvalisem linnaruum, politsei suurem nähtavus, liiklusohutus ning laste ja elanike turvalisuse parandamine.
15. **Heakord, avalik ruum ja hoonete korrastamine** - heakorratööd, parkide korrastamine, ohtlike või tühjade hoonete kaardistamine ja linnapildi parandamine.
16. **Turism, loss ja piirkonna maine** - turismi arendamine, lossi taastamine ja reklaam, piirkonna tutvustamine ning valla positiivse kuvandi loomine.

Vanusrühm kuni 24 eluaastat ootused

- **Rohkem üritusi ja ajaveetmise võimalusi** – enim kordus soov, et noortele oleks rohkem üritusi, vaba aja veetmise kohti ja eraldi olemiskohti, sh vanematele kooliastmetele sobiv koht.
- **Söögikohad ja poed** – sageli sooviti rohkem poode ja söögikohti, sh konkreetsete näidetena mainiti Hesburgerit, McDonald'sit või uut söögikohta.
- **Sportimisvõimalused** – noored tõid esile vajaduse paremate sportimisvõimaluste järele, näiteks välispordi võimalused, uus spordihall, korralik jõusaal, välijõusaalid ja discgolf.
- **Ujula ja ujumisvõimalused** – nimetati ujulat, tehisjärve ujumiskõlblikumaks muutmist ning vettehüppetorni.
- **Turvalisem linnaruum ja tänavad** – vastustes mainiti linnaruumi turvalisemaks muutmist ning tänavate parandamist.

Mida uuenduslikku või eristuvat võiks Põltsamaa vald järgnevatel aastatel ette võtta?

1. **Lossi, jõe ja linnasüdame terviklik külastusala** - siduda Põltsamaa loss, jõgi, Roosisaar, promenaad, pargid ja Turutänav üheks äratuntavaks külastusalaks. Koht, kus on välikohvikud, pop-up müügikohad, valguslahendused, väikesed sündmused, jõetegevused ja hooajaline programm.
2. **Aastaringised sündmused, mitte ainult suveüritused** - tuua valda rohkem suuri üritusi ja festivale. Eristuv võiks olla Põltsamaa oma **sündmuste sari**: näiteks lossifestival, kirjandusfestival, valgusfestival, jõulukülade ring või klassikalise muusika suurkontserdid lossialal.
3. **Põltsamaa jõgi kui aktiivne elamusruum** - Jõe kui seni kasutamata võimalus. Uuenduslikud ideed nt: parvesõidud ja väikesed jõeretked, SUP- või paadilaenutus, jõeäärne ühissaun, jõe ja mõisa/spaa sidumine, jõega seotud valgus- ja kunstilahendused.
4. **Kuningamäe–Kamari–Põltsamaa lossi elamuskolmnurk** - potentsiaal kujundada piirkonnast tugev vaba aja veetmise ja turismi tõmbekeskus. Arendada Kuningamäe, Kamari WParki ja lossi ühiseks paketi: sport, vesi, seiklus, kultuur ja perepuhkus.
5. **Noorte tehnoloogia-, ettevõtlus- ja innovatsioonikeskus** - Eristuv ja tulevikku vaatav algatus oleks **nutikas õppe- ja innovatsioonikeskus noortele**, mis ühendaks tehnoloogia, inseneeria, ettevõtluse, loomevaldkonna ja praktilise projektõppe.
6. **Rooside, ajaloo ja “Liivimaa pealinna” identiteet** - Põltsamaa võiks selgemalt turundada oma eripära: loss, roosid, jõgi, ajalugu, Eesti lipu lugu ja Liivimaa pealinna pärand. See võiks väljenduda linnaruumi kujunduses, sündmustes, viitades, turunduses ja külastusteedkondades.
7. **“Pere- ja kogukonnasõbralik vald” kui elukeskkonna lubadus** - et Põltsamaa ei keskenduks ainult turistidele, vaid meelitaks elama noori peresid, ettevõtjaid ja aktiivseid inimesi. Võiks olla terviklik pakett: elamukrundid, hea kool, huvitegevus, noorte laagrid, töövõimalused ja kogukonnateenused.
8. **Avalik ruum kui väikeinnovatsioonide võrgustik** - väiksemad, aga silmapaistvad lahendused: normaalkõrguses pingid, päikesepaneelidega puhke- ja laadimiskohad, tänavakunst, lillepõllud, valgusinstallatsioonid, ajalooliste fotodega orienteerumispunktid ja muusikaga purskkaev.
9. **Kohalik toit ja roheline eeskuju** - kasutada koolitoidus rohkem kohalikke tooraineid ning rõhutada väiksema jalajäljega piirkondlikku toiduringlust. Seda saaks siduda kohalike tootjate, koolide, laatare ja valla kuvandiga.

Täiendavad tähele- ja ettepanekud

- **Valla tasakaalustatud arendamine** - Korduvalt rõhutatakse, et elu ei ole ainult Põltsamaa linnas. Soovitakse rohkem tähelepanu väiksematele asulatele ja küladele, sealhulgas töökohtadele, teenustele, transpordile, koolidele, lasteaedadele ja kultuurimajadele.
- **Elanike kaasamine ja arvamusega arvestamine** - Paljud vastused väljendavad soovi, et vallavalitsus kuulaks kohalikke rohkem, arvestaks elanike ettepanekutega ning annaks tagasisidet varasemate küsitluste tulemuste ja ettepanekute kasutamise kohta.
- **Poliitiline kultuur ja juhtimiskvaliteet** - Mitmes vastuses tuntakse muret poliitilise kemplemise, sotsiaalmeedias vaidlemise ja vähese koostöö pärast. Oodatakse sõbralikumat, väarikamat ja valla huvidest lähtuvat juhtimist.
- **Liikuvus ja ühendused** - Esile tulevad kergliiklusteede vajadus, eriti ühendused Põltsamaa ja väiksemate asulate vahel, samuti bussitranspordi parandamine, bussiootepaviljonid ja koolilaste liikumise korraldamine.
- **Lapsed, noored ja pered** - Tähelepanu vajavad lasteaiatingimused, koolilaste ujumistransport, noorte töövõimalused, öhtused liikumisvõimalused ning peresõbralikud teenused, näiteks Perepesa.

Aitäh!

OÜ Cumulus Consulting

Tel: +372 52 97984

E-mail: info@cumulus.ee